

REITTIÖNRANNAN RANTA-ASEMAKAAVA-ALUEEN RAKENNUSHISTORIA- JA KULTTUURIYMPÄRISTÖSELVITYS.

Kulttuuriympäristö tarkoittaa ihmisen toiminnan tuloksena syntynyttä ympäristöä, kuten rakennuksia ja rakennettuja alueita lähiympäristöineen sekä maisemia, joissa näkyy ihmisen kädenjälki. Rakennetun ympäristön kulttuurihistoriallista inventointia ja selvitystä tarvitaan maankäytön suunnittelussa.

Kulttuuriympäristöä ovat niin tavalliset arkiympäristöt kuin myös erityistä tunnustusta saaneet ja suojellut alueet ja kohteet. Kulttuuriympäristö voi uusiutua ja kehittyä ajan kuluessa ja tarpeiden muuttuessa, muutoksia tehtäessä on hyvä pitää mielessä jo olemassa olevat ympäristön arvot.

Tämä selvitys koskee vireillä olevaa Reittiönrannan ranta-asemakaavaa. Selvitys toimii pohjana alueen asemakaavan laatimiselle ja sen pohjalta arvioidaan kulttuuriympäristön arvojen ja rakennushistoriallisten piirteiden tuomia rajoituksia ja mahdollisuuksia alueen tulevalle käytölle ja suunnittelulle. Taustalla on Riihisaari - Savonlinnan museon/ Etelä-Savon alueellisen vastuumuseon lausunto selvityksen tekemisestä sekä MRL:n edellytys selvittää alueen olosuhteita riittävästi.

Kaava-alue käsittää tilat Reittiönranta 768-423-3-25, Kaartilanranta 768-423-3-30 ja Kesämaa 768-423-3-32 kokonaan. Suunnittelualueella on seitsemän rakennettua rakennuspaikkaa noin 520 metrin pituisella rantaosuudella ja sen pinta-ala on 5,2598 ha.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta sekä Riihisaari- Savonlinna museo 2022

Parakkikylän alue.

Rauhaniemen parakkikylä on Väli Rauhan aikaan vuonna 1940 valmistunut kasarmialue Pajasalmen rannalla. Alue koostuu seitsemästä kahden perheen upseeritalosta ja niille rakennetusta kahden perheen ulkorakennuksesta, jotka sijoittuvat Parakkikyläntien itäpuolelle. Kaksi talosta piharakennuksineen sijoittuvat metsittyneen tien päähän. Muissa taloissa on vakituista käyttöä. Rakennukset ovat säilyneet julkisivujen osalta hyvin alkuperäisasussaan. Loivalla harjakatolla varustetut asuinrakennukset sijaitsevat tontin perällä, tien puolelle selin tietä vasten sijoittuvat pulpettikattoiset kahden perheen piharakennukset, joissa on alunperin ollut kaksi halkoliiteriä ja kaksi ulko-wc:tä. Ainoaan vakituksessa asuinkäytössä olevaan taloon (Parakkikyläntie 44) on tehty julkisivumuutos: vaakalautavuoraus on vaihdettu elementtilevypintaan.

6. Prikaati oli Suomen armeijan prikaati, joka oli toiminnassa talvisodan ja jatkosodan välisenä aikana. Sen II pataljoona sijoitettiin Sulkavan Rauhaniemeen. Syksyllä 1940 valmistui arkkitehti Elsi Borgin tyyppi- ja piirustusten mukaan rakennetut parakkikylän parakkikylän kahden perheen talot piharakennuksineen Pajasalmen rannalle Rauhaniemen Palokankaalle.

Rakennukset ovat olleet Rauma-Repolan (Repola-Viipuri Oy vuoteen 1952) työntekijöiden asuntolina ja sittemmin rakennukset ovat siirtyneet yksityisomistuksiin.

Rakennukset etelästä pohjoiseen; rakennustutkija Katri Nousiaisen kirjoittama:

1: Asuinrakennus on säilynyt alkuperäisessä asussaan. Ulkorakennuksen toinen nurkka laitettu umpeen noudattaen olevaa ulkoasua, joitain ovimuutoksia. Loma-asunto.

2: Asuinrakennuksen pohjoispäätyyn tehty pieni kylkiäinen ja kaakkoisreunaan kevytrakenteinen laajennus. Ulkorakennus alkuperäisessä asussaan. Loma-asunto.

3: Asuinrakennuksessa ulko-ovet vaihdettu. Ulkorakennus pitkälti alkuperäisasussaan, betonisokkelissa vaurioita. Loma-asunto.

4: Asuinrakennuksen eteläpäädyssä umpikuisti ja itäisivulla myös kuisti. Ulkorakennusta laajennettu länsisivulla ja toiselle nurkalle tehty kaide. Loma-asunto.

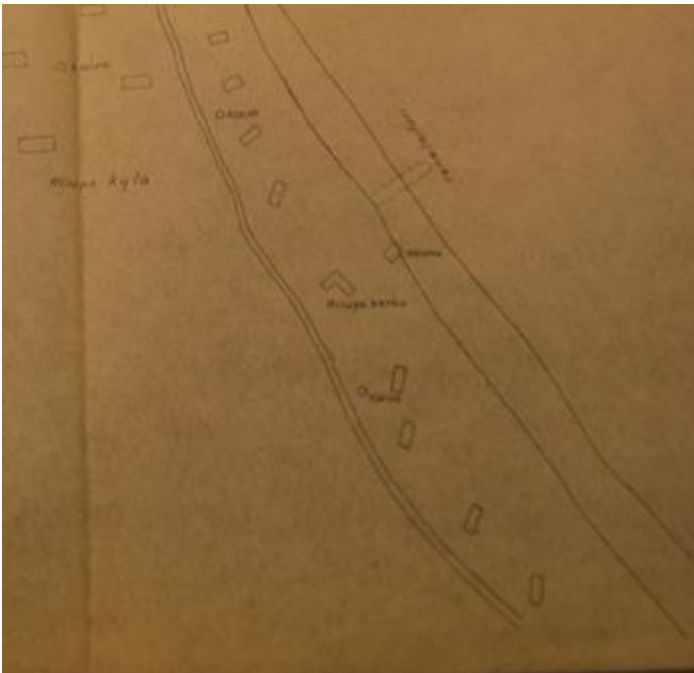
5: Asuinrakennuksen takapuolelle tehty avokuisti. Ulkorakennuksen toisen nurkan portaat uusittu terassilaudalla. Loma-asunto.

6: Asuinrakennuksen sisäänkäynneille tehty avokuistit, toinen ulko-ovi uusittu. Ulkorakennuksen viereen tehty laajennus. Asuinkäytössä.

7: Asuinrakennuksen julkisivussa mineriittilevyt, ikkunat uusittu, sisäänkäynneille tehty kuistit. Ulkorakennusta laajennettu ja betonisokkelia korjattu harkoilla. Asuinkäytössä.

Verrattaessa rakennusten ulkoasua alkuperäisiin piirustuksiin muutoksia ovat lähinnä ulko-ovien vaihdot, vesikatteen vaihto peltiin, erilaiset sisäänkäyntien katokset ja kuistit, värimuutokset ja ulkorakennusten laajennukset.

Eteläisimmän rakennuksen lähistöllä maastossa on betonipohja.

Kartta v. 1940. Alueen rakennukset. Alueen keskiosassa näkyy rakennuksia, jotka on purettu.

kartta v. 1915.

Kartta v. 1971

Kartta v. 2023

Ilmakuva suunnittelualueesta.

Valokuvia alueen puustosta ja ympäristöstä.

Alueen puustoa; mäntyvaltaista metsää.

Alueen rakennuksia (kaavamerkintä)

Eteläisin, purkukuntoinen rakennus, Huttunen, (AO). Tyhjennetty, merkittäviä hajuhaittoja ym.

Huttusen ulkorakennus.

Toinen etelästä (Toivanen), purkukuntoinen (RA-2)

Kolmas etelästä (Kokki). Tarkoitus säilyttää (RA-1).

Kokin huonokuntoiset talousrakennukset. Muun muassa sokkelit poikki useasta kohdasta.

Kokin talousrakennusten sokkelia.

Neljäs etelästä, tila Kesämaa(-3-32), Koivistoinen, rakennukset säilytetään, (RA-1).

Viides etelästä (Pyykkönen), purkukuntoinen (RA-2)

Pyykösen talousrakennus, likimain alkuperäisessä kunnossaan; sokkeli poikki monesta kohdasta.

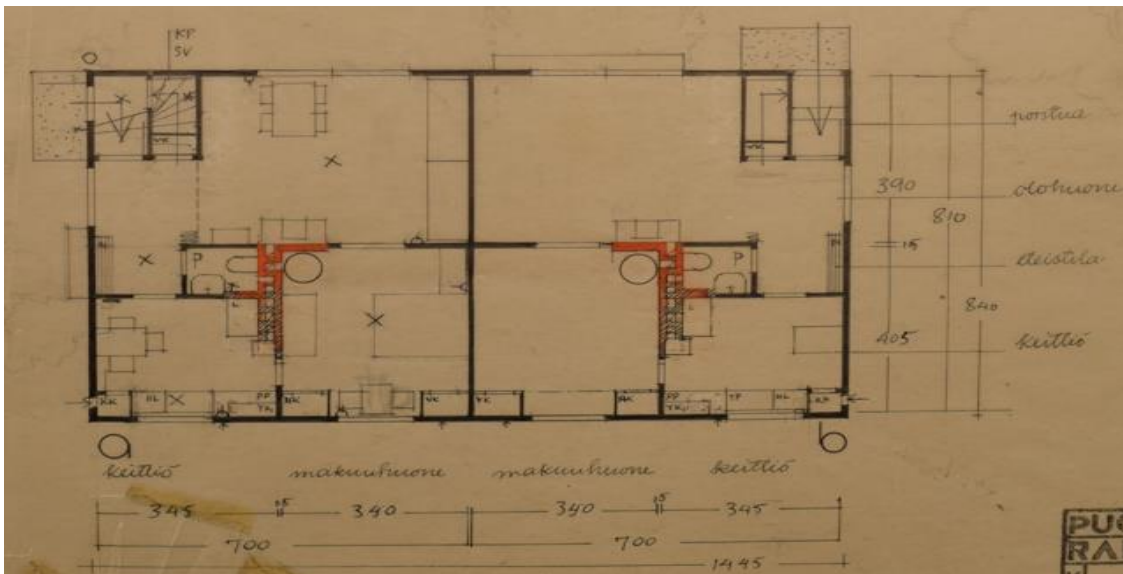
Kuudes etelästä, tila Kaartilanranta (-3-30, Sandberg, tarkoitus säilyttää (RA-1).

Sandbergin ulkorakennus, laajennettu autotallin osalta

Pohjoisin, seitsemäs rakennus (Partanen, julkisivumuutoksia, säilyy (RA-2).

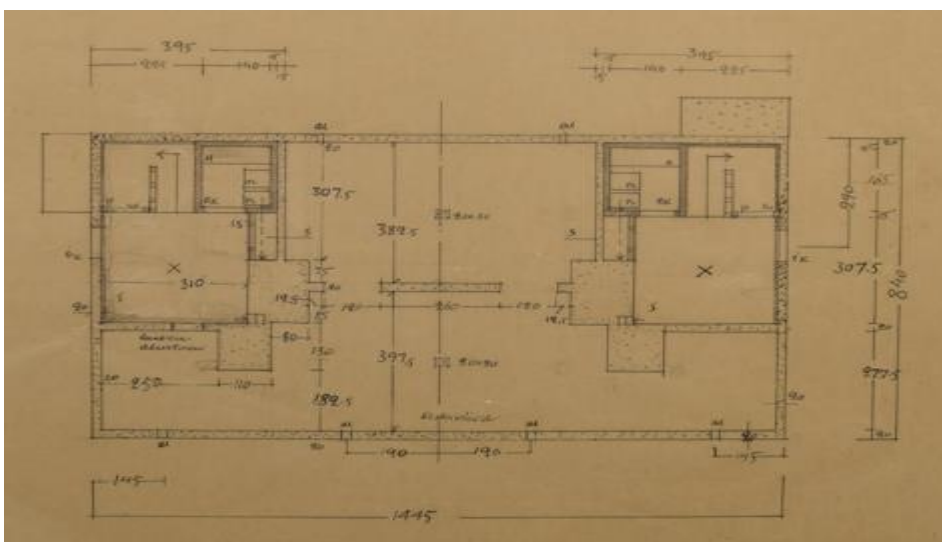

Parakin

pohjapiirros, kaksi asuntoa, 121 k-m2.

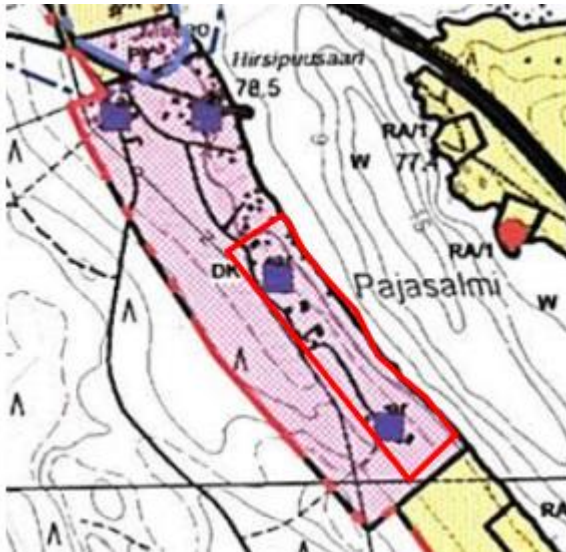

Parakin leikkauskuva ja julkisivut.

Parakin kellarit, molempien asuntojen päätyjen kohdalla. Ei salaojia taikka ne ovat maatuneet.

Suunnittelualue kuuluu Saimaan ja Siikaveden rantaosayleiskaavaan (hyväksytty 21.12.2009).

Ote yleiskaavasta; suunnittelualue rajattu.

Asemakaavoituksella suunniteltava matkailu- tai pientalovaltainen alue
Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi ja alueella varaudutaan keskitetyn
kunnallistekniikan rakentamiseen.

Kulttuurihistoriallisesti ja/tai ympäristön kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä
Rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 §:ssä tarkoitettua purkamislupaa.
Purkamisluvasta on pyydetävä museoviranomaisen lausunto. Lausunto on myös
tarpeen, kun purkamista haetaan uudisrakentamisen yhteydessä.

Suunnittelualueelle on merkitty kaksi ar- merkintää.

Maanomistus ja rakennusten omistajat.

Tilan Reittiönranta omistaa yksityinen henkilö ja tilalla olevat viidellä rakennuspaikalla olevat entiset parakit omistavat yksityiset henkilöt taikka perikunnat. Rakennuspaikat on vuorattu ja niiden vuokrasopimus päättyy; kaksi – eteläisin ja pohjoisin - on päättynyt 31.12.2022 ja kolmesta muusta rakennuksesta vuokrasopimus päättyy 31.12.2026, 31.12.2027 ja 31.12.1932. Tilat Kaartilanranta (-3-30) ja Kesämaa (-3-32) rakennuksineen omistavat yksityiset henkilöt.

Kaavaehdotuksen mukaan säilytettäväksi esitetään neljä entistä parakkirakennusta talousrakennuksineen (RA-1). Rakennuspaikalle saisi rakentaa sivuloma-asunnon. Kaksi entistä parakkirakennusta voisi purkaa ja korvata ne ympäristöön materiaaleiltaan ja julkisivuiltaan sopivalla rakennuksella, joka on muodoltaan entisen aliupseeritalon mukainen (RA-2). Näistä mahdollinen purkaminen tullee kysymykseen kahden rakennuksen osalta aikaisittain vasta sitten, kun vuokraoikeus päättyy kolmen- neljän vuoden kuluttua ja vuokra-aikaa ei jatkettaisi.

Yksi parakkirakennus – eteläisin - purettaisiin ja tilalle saisi rakentaa erillispientalon, omakotitalon (AO). Sen talousrakennus kuitenkin merkitään suojeltavaksi.

Koska alueelle laaditaan asemakaava, niin rakennusten purkaminen edellyttää rakennusvalvonnan myöntämän purkamislupavan (MRL 127 §), josta pitää pyytää museoviranomaisen lausunto.

Yksi uusi rakennuspaikka on merkitty alueelle. Se on erillispientalon, omakotitalon (AO) rakennuspaikka. Se on alueella, josta on purettu aikanaan korpivaruskuntaan kuuluvia rakennuksia.

Rakennuspaikkojen määrän/ mitoituksen osalta kaavaselostuksessa on selvitetty yleiskaavan laatimisajan mukaisen kantatilan rakennusoikeus. Kaavaehdotus on sen mukainen.

Näin ollen alueella voidaan säilyttää pääosa entisistä parakkirakennuksista. Tämä vastaa myös rantaosayleiskaavan tavoitteita ja määräyksiä, jossa alueelle on merkitty kaksi säilytettävää parakkirakennusta.

Etelä-Savon maakuntakaavassa kyseisellä alueella ei ole suojelu- taikka muitakaan merkintöjä.

Rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteet ja arvot, yhteenveto ja suositukset

Tässä suppeahkossa rakennushistoria- ja kulttuuriympäristöselvityksessä on koottu tiedot alueen historiasta, maanomistuksesta ja rakentamisen taustoista sekä muutos ja käyttöhistoriasta. Tiedot on koottu arkisto- ja kirjallisuusselvitysten sekä rakennusten omistajien haastattelujen pohjalta. Alueen rakennusten nykytila on selvitetty omistajakyselyillä ja dokumentoitu valokuvaamalla. Kulttuuriympäristön arvojen tarkastelu perustuu erityisesti alueen omistus- ja rakennushistorian selvittämiseen sekä kulttuurihistoriallisiin arvoihin sekä voimassa olevan yleiskaavan määräyksiin.

Entisistä aliupseeritaloista ja niiden talousrakennuksista on neljä merkitty kaavaehdotukseen suojeltaviksi. Siitä on sovittu neuvottelussa kunnassa neuvottelussa 6.7.2023 Etelä-Savon alueellisen vastuumuseon ja kunnan edustajien sekä maanomistajan ja kaavanlaatijan kesken. Nämä rakennukset halutaan suojella koska niillä on erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja ja ne halutaan säilyttää tuleville sukupolville kohteena Suomen puolustusvoimain puolustushistoriasta sekä esimerkkinä korpivaruskunnan alueesta ja rakennuksista.

Alueelle rakennettavien uudisrakennusten osalta on kaavamääräyksiin kirjattu määräykset muun muassa rakennusten kerrosluvusta, julkisivumateriaaleista, väriyuksestä ja muodosta niin, että ne sopivat alueen rakennuskantaan ja luonnonympäristöön.

Mikkelissä 15.3.2023, täydennetty 24.7.2023.

Alpo Leinonen

Alpo Leinonen

Rakennus- ja maanmittausinsinööri